

Úvodem

Předložená studijní podpora nemá charakter klasické učebnice, souborně a systematicky podávající komplexní pohled na vznik křesťanství. Navazuje na úvodní přehledový kurz *Křesťanství I* (RLA06, RLKA06), kde jsou počátky křesťanství rýsovány v širší dějinné a religionistické perspektivě jeho dalšího vývoje. Na tomto základě je zde problematika postupného utváření nejstaršího křesťanství, zahrnujícího přibližně celé 1. století a první polovinu 2. století, nasvícena prostřednictvím pěti problémových sond, jež sledují rozdílné dimenze počátků křesťanství jako „nového náboženství“ vznikajícího v podmínkách pozdní antiky.

Teoretickým a metodologickým svorníkem studijní podpory je projekt religionistického „přepisu počátků křesťanství“,¹ jenž se s výrazným nasazením sociálně vědných východisek pokusil kriticky zhodnotit a v mnoha ohledech překonat dosavadní, převážně teologizující zkoumání počátků křesťanství, jak se etablovalo zejména v protestantské badatelské tradici. Kontury tohoto paradigmatického zlomu nastiňuje úvodní studie (1. kapitola). Na ni navazují jednotlivé sondy ozřejmující proces geneze křesťanství z pěti rozdílných úhlů: pramenné kritiky a otázky „historického Ježíše“ (2. kapitola), rituálního života raných křesťanů (3. kapitola), postavení žen v raně křesťanských obcích (4. kapitola), pohledu římského světa na křesťany (5. kapitola) a nejstarší vizuální kultury křesťanství (6. kapitola). Každá z těchto pěti kapitol má obdobnou strukturu. Konkrétní sonda je otevřena úvodní přehledovou studií (zamýšlenou jako vhodný doplněk ústní přednášky) a výběrem doporučené studijní literatury. Navazují vybrané prameny určené ke komentáři, jenž je zadán prostřednictvím problémových otázek k daným pramenům a doplněn o pomocnou literaturu usnadňující orientaci v problému. V závěru každé kapitoly jsou vybrané prameny zpřístupněny v plném rozsahu.

Podrobný popis průběhu a ukončení předmětu je k dispozici v úvodní části celé studijní podpory. Je zřejmé, že nabízený text je pouze maketou možného průběhu kurzu, jehož konkrétní podoba bude utvářena jak podmínkami konkrétního semestru, tak možnostmi učitelů a iniciativou studentů. Závěrečné kolokvium, v němž si studenti samostatně vybírají konkrétní prameny a formulují vlastní otázky k řešení, plní důležitou roli zpětné vazby, jež může významně ovlivňovat podobu kurzu do budoucna.

1 K celému projektu viz zejm. Ron Cameron – Merrill P. Miller (eds.), *Redescribing Christian Origins*, (Society of Biblical Literature, Symposium Series 28), Atlanta: Society of Biblical Literature 2004.

Závěrem chci poděkovat své kolegyni Ivě Doležalové, s níž mám to potěšení dlouhodobě se nad problematikou raného křesťanství setkávat a vést rozsáhlé diskuse. Jak doufám, postřehy, k nimž jsme postupně dospěli a jež se v nemalé míře promítají i do tohoto textu, budeme moci nabízet i v rámci výuky tohoto nově koncipovaného kurzu, podhalujícího jednu z důležitých epizod v dějinách náboženství.